

In memoriam: Darko Marušić (1940-2017)

Odlazak velikana srpske savremene arhitekture

Vladimir Mitrović

(Dnevnik 24. april 2017)

Posle kratke i teške bolesti 16. aprila ove godine preminuo je istaknuti arhitekta i dugogodišnji profesor Arhitektonskog fakulteta u Beogradu Darko Marušić (Omiš, 1940 – 2017, Beograd). Diplomirao je na Arhitektonskom fakultetu kod prof. Uroša Martinovića (1965). Posle rada u *Institutu za arhitekturu i urbanizam Srbije* (1963-1973) započeo univerzitetsku karijeru koja je krunisana 1995. godine izborom za redovnog profesora na predmetima Projektovanje i Stanovanje. Na matičnom fakultetu obavljao je više profesionalnih dužnosti a bio je i rukovodilac Letnje škole za arhitekturu u Petnici kod Valjeva (1996-1999). Kao univerzitetski profesor Marušić je ostavio dubokog traga u obrazovanju više generacija srpskih arhitekata koji ga pamte kao izrazito prijatnog i dobronamernog profesora koji je bio posvećen arhitektonskom stvaralaštvu, urbanom prostoru i svojim studentima. Autor je brojnih naučnih i stručnih radova vezanim uglavnom za užu oblast stanovanja u kojima je analizirao i predlagao brojne novine u pogledu projektovanja i održavanja stambenog fonda unutar urbanih celina lokalnih sredina. Bio je član likovno-grafičke sekcije Udruženja likovnih umetnika primenjene umetnosti i dizajna Srbije (ULUPUDS), Akademije inženjerskih nauka Srbije i Društva arhitekata Beograda. Nosioc je brojnih društvenih i arhitektonskih nagrada i priznanja od kojih se ističu Oktobarska nagrada grada Beograda (1981), Nagrada lista 'Borba' (1993) kao i brojnih nagrada na Salonima arhitekture u Beogradu i Novom Sadu.

Darko Marušić je u svojoj arhitektonskoj i urbanističkoj karijeri većinu projekata izradio u saradnji sa suprugom Milenijom Marušić. Jedno od njihovih prvih zajedničkih dela Stambeno naselje Cerak Vinogradi (Cerak 1 i 2) u Beogradu, građeno u period 1977-1987. godine osvojilo je sva vrhunska priznanja a u domaćoj istoriografiji već je označeno kao antologijsko delo srpskog urbanizma i arhitekture u kome se na adekvatan i vizuelno dopadljiv način rešavaju svi potencijali ideje gradske ulica i susedstva, čime je stvoren suptilni i humano tretirani ambijent kao trajni simbol kombinacije plemenitih urbanih prostora, funkcionalnosti i dizajna. Za ova dva naselja bračni par Marušići su, u saradnji sa brojnim stručnjacima i inženjerima, projektovani blizu sedamdeset pojedinačnih objekata sa 3.650 stanova za oko petnaest hiljada stanovnika. Naselje je protekle godine proglašeno za kulturno dobro – prostorna kulturno-istorijska celina, što je za autore verovatno najveća društvena počast koju mogu zaslužiti svojim arhitektonskim delom. Svoje vizije kolektivne, stambene izgradnje Marušići ostvaruju u projektu grupacije porodičnih kuća "Cvečara" u Beogradu (1991-1993) u kojoj autori izražavaju svoja osnovna graditeljska načela – jedinstvo prostora, arhitekture i urbanizma; ostvarenje posebnog ambijenta kao i načela evolucije ideja u prožimanju tradicionalnih vrednosti sa estetikom i senzibilitetom savremenog doba.

U Novom Sadu arh. Marušić, u paru sa suprugom Milenijom, projektovao je nenemetljiv stambeno-poslovni objekat na Bulevaru oslobođenja (1989-1998) a potom i antologijsko delo savremene srpske arhitekture, zgrada Metals banke u Novom Sadu (1998-2007) kao primer detaljno sprovedenog totalnog dizajna, i arhitekture i enterijera. Ujedno, ovo je jedna od retkih savremenih objekata koji su izvođeni i uređivani pod direktnim nadzorom autora što je dovelo do odličnih rezultata u vidu zgrade koja će ostati spomenik moderne arhitekture u Novom Sadu svog doba. Pored redovnog obilaska gradilišta, arh. Marušići su se često družili sa kolegama iz Društva arhitekata Novog Sada, aktivno podržavajući njihove delatnosti i časopis DaNS.

Kao aktivni u česnik u srpskoj arhitekturi prof. Marušić je zastupao visoko umetničke i moralne stavove pokušavajući da arhitekturu postavi na zaslužno mesto društvenog, urbanog i umetničkog života u Srbiji. S punim pravom je smatrao da pored svih vrenosti koje donosi savremena arhitektura posebno značajni njeni likovni dometi i društvena uloga u poboljšanju života i rada građana. Iza tihog i blagog profesora stajao je odlučan i slobodan čovek, intelektualac, arhitekta. Posle odlaska velikih ljudi ostaju velika dela. Profesor Marušić je sahranjen u Aleji zaslužnih građana na Novom groblju u Beogradu.